Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0214
(mr. dr. D.P.C.M. Hellegers, voorzitter en mr. C.I.S. Dankelman, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 15 juli 2020
Ingediend door	: De consumenten
Tegen	: InterBank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	: 17 maart 2022
Aard uitspraak	: Bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen
Bijlage	: Relevante bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek en de vaststellingsovereenkomst van 23 januari 2016

Samenvatting

Variabele rente op doorlopend krediet. De consumenten hebben in december 2004 een doorlopend krediet bij de rechtsvoorganger van de bank afgesloten. In 2020 hebben zij van de bank een rentecompensatie ontvangen, die werd gebaseerd op de uitspraken van de Commissie van Beroep Kifid met nummers 2019-004, 2019-005 en 2019-005B. De consumenten hebben gesteld dat zij recht hebben op aanvullende compensatie omdat de bank ten onrechte de vergoeding heeft berekend vanaf 1 januari 2008. De commissie komt tot het oordeel dat tussen de bank en de consumenten in dit kader in 2016 een vaststellings-overeenkomst is gesloten. Deze overeenkomst is correct uitgevoerd en partijen zijn hieraan gevonden. De vaststellingsovereenkomst is niet in strijd met dwingend recht en komt ook naar inhoud of strekking niet in strijd met de goede zeden of de openbare orde. De vordering van de consumenten wordt dan ook afgewezen.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) het verweerschrift van de bank; 3) de repliek (met aanvulling) van de consumenten; 4) de dupliek van de bank en 5) de e-mail van de vertegen-woordiger van de bank van 15 september 2021.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consumenten en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consumenten hebben op 21 december 2004 een overeenkomst van doorlopend krediet afgesloten bij Finata Bank N.V., een rechtsvoorganger van de bank. De kredietlimiet bedroeg € 57.500,- en de effectieve rente op jaarbasis was op dat moment 9,3%.

2.2 Vanaf medio 2005 hebben de consumenten moeite met het voldoen van de maandtermijn en volgen meerdere storneringen. Vanwege de betalingsproblemen hebben partijen een betalingsregeling getroffen. De consumenten hebben verzuimd deze betalingsregeling na te komen.

2.3 Begin 2016 hebben de consumenten bij de bank hun beklag ingediend over de hoogte van de kredietvergoeding. Naar aanleiding van deze klacht hebben partijen tijdens een procedure bij Kifid een vaststellingsovereenkomst gesloten. Partijen hebben afgesproken dat de bank een bedrag van € 22.819,51 kwijtscheldt, een rentestop invoert en de consumenten ter aflossing maandelijks een bedrag van € 325,- moeten voldoen. Met instemming met deze vaststellingsovereenkomst hebben de consumenten verklaart dat hiermee de klacht over de hoogte van de rente naar tevredenheid is opgelost, dat zij later niet alsnog een klacht zullen indienen die gaat over de hoogte van de rente en de klacht bij Kifid intrekt. De relevante passages uit de vaststellingsovereenkomst zijn opgenomen in de bijlage.

2.4 Vanwege het uitblijven van betaling van de uitstaande maandtermijnen heeft de bank de consumenten in gebreke gesteld en in november 2018 heeft de bank het uitstaande saldo bij de consumenten opgeëist.

2.5 De bank heeft naar aanleiding van een tweetal door de Commissie van Beroep van Kifid[1] gewezen uitspraken een compensatieregeling opgezet. De bank heeft compensatie geboden aan haar klanten die teveel rente hebben betaald op hun doorlopend krediet en voor deze regeling in aanmerking kwamen.

2.6 Naar aanleiding van deze compensatieregeling is tussen de consumenten en de bank is op in mei 2020 een vaststellingsovereenkomst tot stand gekomen waarna de consumenten zijn gecompenseerd voor een bedrag van € 15.599,37 voor teveel betaalde rente. Over dit bedrag heeft de bank wettelijke rente toegekend vanaf 1 mei 2020 tot het moment van afwikkeling van de vaststellingsovereenkomst.

---

[1] Commissie van Beroep d.d. 21 januari 2019 2019-005, Commissie van Beroep 5 februari 2020, 2019-005B, te vinden op www.kifid.nl.

2.7 Op 1 juli 2020 hebben de consumenten een schuld aan de bank van € 8.619,94.

2.8 De variabele rente op het krediet heeft zich gedurende de looptijd als volgt ontwikkeld:

Wijzigings datum	Contract Nummer	Contract Jaar Rente Nominaal Percentage	Contract Maand Rente Nominaal Percentage	Contract Jaar Rente Effectief Percentage
13-1-2005	[redacted]	8,9640%	0,7470%	9,3%
16-1-2006		9,2400%	0,7700%	9,6%
3-4-2006		9,3240%	0,7770%	9,7%
1-9-2006		9,6960%	0,8080%	10,1%
1-12-2006		10,1520%	0,8460%	10,6%
15-1-2007		10,4280%	0,8690%	10,9%
2-8-2007		10,6920%	0,8910%	11,2%
17-3-2008		11,0640%	0,9220%	11,6%
2-6-2008		11,5080%	0,9590%	12,1%
29-10-2008		12,6720%	1,0560%	13,4%
22-6-2009		11,4240%	0,9520%	12,0%
28-12-2015		0,0000%	0,0000%	0,0%

De klacht en vordering

2.9 De consumenten beklagen zich over de berekening van de compensatievergoeding door de bank naar aanleiding van de uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid. De bank heeft volgens de consumenten ten onrechte geen compensatie berekend over de periode van 21 december 2004 tot 1 januari 2008.

2.10 De consumenten vorderen dat het hiervoor in overweging 2.7 bedoelde compensatiebedrag wordt aangevuld met € 8.900,- en vorderen over dit bedrag wettelijke rente hierover vanaf 1 januari 2005.

Het verweer

2.11 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument.

3. De beoordeling

3.1 De commissie ziet zich voor de vraag gesteld of de bank ertoe gehouden kan worden de aan consumenten betaalde vergoeding voor te veel betaalde rente voor hun doorlopend krediet te herrekenen. De herrekening zou rekenschap moeten geven van de aanvang van de kredietovereenkomst in december 2004.

3.2 De bank heeft een beroep gedaan op verjaring van de vordering en schending van de klachtplicht door de consumenten. De commissie behandelt allereerst deze verweren van de bank omdat als dit verweer slaagt, de commissie niet toekomt aan verdere bespreking van de klacht.

Verjaring en klachtplicht

3.3 Een rechtsvordering tot vergoeding van schade verjaart op grond van artikel 3:310 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW) door verloop van vijf jaar na de dag, volgende op die waarop de benadeelde (de consumenten in dit geval) bekend werd met de schade en de aansprakelijke persoon. Volgens vaste rechtspraak over die termijn geldt dat de termijn van vijf jaar pas gaat lopen wanneer de consumenten voldoende zekerheid hebben verkregen dat zij schade hebben geleden, die werd veroorzaakt door de bank.[2] Aangezien uit het beoordelingskader van de Commissie van Beroep van Kifid blijkt dat de consumenten ervan mochten uitgaan dat zij een rente zouden betalen die zich (met een bij aanvang bepaald verschil) zou verhouden tot de marktrente, hadden de consumenten naar het oordeel van de commissie niet bedacht hoeven te zijn op het feit dat de aan hen berekende rente met die marktrente uit de pas was gelopen. De consumenten hadden naar het oordeel van de commissie geen reden te twijfelen aan de deugdelijkheid van het handelen van de bank. Onder die omstandigheden is de commissie van oordeel dat de consumenten pas voldoende zekerheid hadden dat sprake was van schade die voortvloeide uit het handelen van de bank door de einduitspraak van de Commissie van Beroep van Kifid 2019-005B, die op 5 februari 2020 werd gepubliceerd. Er is dan ook geen sprake van verjaring van de vordering.

3.4 Ten aanzien van de klachtplicht overweegt de commissie als volgt. Op grond van artikel 6:89 BW moet een schuldeiser (de consumenten in dit geval) binnen bekwame tijd nadat zij het gebrek hebben ontdekt of redelijkerwijs had moeten ontdekken, bij de schuldenaar (de bank in dit geval) protesteren. Als de schuldeiser dit niet doet, dan kan hij op het gestelde gebrek van de prestatie geen beroep meer doen. Op grond van dit wetsartikel rust op de consumenten een onderzoeksplicht en zal beoordeeld moeten worden of zij het gebrek redelijkerwijs eerder hadden kunnen ontdekken. De vraag of binnen bekwame tijd is geprotesteerd, dient te worden beantwoord aan de hand van de omstandigheden van het concrete geval. Verder dient bij de beoordeling van dit verweer ook de belangen van schuldeiser te worden betrokken, zoals een benadeling van zijn bewijspositie of een aantasting van zijn mogelijkheden schadebeperkende maatregelen te nemen.

---

[2] Zie daarvoor Hoge Raad 31 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:552, overweging 3.3.2, te vinden op www.rechtspraak.nl.

3.5 Het beroep van de bank op schending van de klachtplicht gaat naar het oordeel van de commissie in dit geval ook niet op omdat, net als hiervoor is overwogen ten aanzien van het beroep op verjaring, de consumenten erop mochten vertrouwen dat er niet gebrekkig werd gepresteerd door de bank en zij geen aanleiding hadden een onderzoek te doen naar de deugdelijkheid van de prestatie van de bank.[3] Voor deze beoordeling is voorts van belang of de bank in een slechtere bewijspositie is terecht-gekomen doordat de consumenten hebben gewacht met klagen. Hiervan is in het onderhavige geval niet gebleken. Zo zijn de kredietgegevens en het overzicht van de kredietvergoeding door de bank zelf aan de consumenten ter beschikking gesteld en in het geding gebracht. Het beroep op schending van de klachtplicht wordt daarom ook verworpen.

Inhoudelijke beoordeling

3.6 Hiervoor is geoordeeld dat het beroep van de bank op verjaring en schending van de klachtplicht niet slaagt. De commissie komt daarom toe aan de overige onderdelen van de klacht. De bank heeft verder gesteld dat de consumenten geen recht hebben op een aanvullende vergoeding, omdat de consumenten al finale kwijting hebben verleend voor de hoogte van de kredietvergoeding en zich ertoe hebben verplicht geen klacht meer in te dienen. Ook heeft de bank gesteld dat – zelfs als de stellingen van de consumenten worden gevolgd – al meer dan het gevorderde aan de consumenten is vergoed en dat de referentierente die door de Commissie van Beroep van Kifid is gehanteerd in ieder geval niet de reële gemiddelde marktrente weergaf in de periode vóór 1 januari 2018.

3.7 De commissie ziet zich allereerst gesteld voor de vraag of de bank de klacht van de consumenten heeft mogen afwijzen met een beroep op de vaststellingsovereenkomst.

De vaststellingsovereenkomst

3.8 De commissie overweegt allereerst dat vast is komen te staan dat tussen de consumenten en de bank tot tweemaal toe een vaststellingsovereenkomst tot stand is gekomen. In de eerste vaststellingsovereenkomst zijn beiden tot een minnelijke regeling gekomen over de hoogte van de rente op doorlopend krediet. Uit de overeenkomst blijkt naar het oordeel van de commissie dat er een finale kwijting gold voor toekomstige geschillen met de bank die verband hielden met de hoogte van de rente. De consumenten en de bank zijn het een en ander zonder voorbehoud met elkaar aangegaan.

---

[3] Zie daarvoor Concl. P-G W.L. Valk bij HR 9 oktober 2020, ECLI:NL:PHR:2020:284, overweging 3.9, te vinden op www.rechtspraak.nl.

Kortom, de bank heeft met voornoemde overeenkomst alle financiële claims van de consumenten definitief en onvoorwaardelijk afgehandeld tegen finale kwijting over en weer.

3.9 De vaststellingsovereenkomst is bedoeld ter afwikkeling van de klacht van de consumenten hierover. In beginsel zijn partijen hieraan gebonden, tenzij de overeenkomst in strijd is met dwingend recht en ook naar inhoud of strekking in strijd komt met de goede zeden of de openbare orde. Dit komt tot uitdrukking in artikel 7:902 Burgerlijk Wetboek. Daarbij is het aan de consumenten om gemotiveerd te stellen en, bij voldoende betwisting, te bewijzen dat sprake is van een dergelijke situatie.

3.10 De kwestie waarover de consumenten klagen is onderdeel van het geschil dat partijen eerder met de vaststellingsovereenkomst hebben beëindigd. Het gaat immers om hetzelfde krediet en, net als in 2016, wordt de hoogte van de kredietvergoeding ter discussie gesteld. De consumenten hebben aangevoerd dat zij de overeenkomst in 2016 niet waren aangegaan indien zij hadden geweten recht te hebben op een hogere vergoeding. In de in de bijlage opgenomen relevante passages uit de vaststellings-overeenkomst is echter uitdrukkelijk bepaald dat de consumenten niet later alsnog een klacht zullen indienen die gaat over de hoogte van de rente en de consumenten hebben verklaard alle goede en kwade kansen van de afspraak te aanvaarden en afstand te doen van ieder beroep op hen al dan niet bekende feiten en/of omstandigheden.

3.11 Op basis van de informatie in het dossier is de commissie van oordeel dat de vaststellingsovereenkomst niet in strijd is met dwingend recht en ook naar inhoud of strekking niet in strijd komt met de goede zeden of de openbare orde. Nu de vaststellingsovereenkomst door de consumenten is aanvaard en de bank in overeenstemming met deze overeenkomst de zaak heeft afgehandeld, komt de commissie, gezien het voorgaande, tot de conclusie dat partijen hieraan gebonden zijn.

Conclusie

3.12 Gelet op het vorenstaande is de commissie van oordeel dat het verweer van de bank dat de klacht van de consumenten ongegrond is, slaagt.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage - Relevante bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek en relevante passages uit de vaststellingsovereenkomst van 23 januari 2016

Relevante bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek

7:900 BW

1. Bij een vaststellingsovereenkomst binden partijen, ter beëindiging of ter voorkoming van onzekerheid of geschil omtrent hetgeen tussen hen rechtens geldt, zich jegens elkaar aan een vaststelling daarvan, bestemd om ook te gelden voor zover zij van de tevoren bestaande rechtstoestand mocht afwijken.
2. De vaststelling kan tot stand komen krachtens een beslissing van partijen gezamenlijk of krachtens een aan één van hen of aan een derde opgedragen beslissing.
3. Een bewijsovereenkomst staat met een vaststellingsovereenkomst gelijk voor zover zij een uitsluiting van tegenbewijs meebrengt.
4. Deze titel is niet van toepassing op de overeenkomst van arbitrage.

7:902 BW

Een vaststelling ter beëindiging van onzekerheid of geschil op vermogensrechtelijk gebied is ook geldig als zij in strijd mocht blijken met dwingend recht, tenzij zij tevens naar inhoud of strekking in strijd komt met de goede zeden of de openbare orde.

Relevante passages uit de vaststellingsovereenkomst van 23 januari 2016

B. De Kredietnemer heeft geklaagd dat de rente die hij moet betalen te hoog is. De Kredietgever is het niet met deze klacht eens, omdat de Kredietgever vindt dat zij redelijk heeft gehandeld bij het vaststellen van de hoogte van de rente.

(…)

3. De Kredietnemer verklaart hierbij dat de klacht over de hoogte van de rente hiermee naar tevredenheid is opgelost en de Kredietnemer niet later alsnog een klacht zal indienen die gaat over de hoogte van de rente. Kredietnemer zal uiterlijk binnen 5 werkdagen na ondertekening van de vaststellingsovereenkomst zijn klacht intrekken bij het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening en hiervan een kopie aan Kredietnemer verstrekken.

4. Partijen verklaren alle goede en kwade kansen van deze afspraak te aanvaarden en doen afstand van ieder beroep op hen al dan niet bekende feiten en/of omstandigheden. Partijen kunnen evenmin vernietiging of ontbinding van deze vaststellingsovereenkomst vorderen wegens enige uit de wet voortvloeiende grond daarvoor.